

Underholdning er tidens mantra

Hvor man end ser sig om i det moderne samfund, så bliver man mødt af den allestedsnærværende underholdning. Der er noget for enhver smag, nogle er sødme-fyldte, andre er mere spændingsprægede, endelig er der de informerende varianter: de såkaldte nyheder. Fælles for dem alle er dog underholdningen. Det kører fra tidlig morgen til sen aften på alle fjernsynets kommercielle kanaler. Selv de to hovedkanaler, DR1 og TV2, ligger i stadig stigende grad under for den rene kommercielle tankegang, hvor man viser sin fortsatte eksistensberettigelse via seertalsmålinger og segment-analyser.

Ønsker man at se eller høre noget, der er bare lidt anderledes og båret af en vis mængde viden – i modsætning til den bevidsthedssænkende information – så er man henvist til nichekanaler som DRK, eller til at gå kanaloversigten igennem med en tættekam. En tilfældig dag i november på danskernes to foretrukne kanaler illustrerer tydeligt dette forhold. DR1 lokkede således med Aftenshowet, Hammerslag, Jersild live, amerikansk film og amerikansk reality, mens TV2's programflade bestod af Go' aften Danmark, Liebhaverne, Dagens mand og Kaos i Skagen. I sandhed en aften, hvor man med fordel kunne beskæftige sig med andet end fjernsynet.

Et andet problem forbundet med det store udbud af underlødige udsendelser knytter sig til segmenteringen. Alle har snart deres egen kanal. Far ser sport eller måske en krimi sammen med mor. Børnene sidder på deres egne værelser og ser DR Ramasjang, TV2 Zulu eller DR MAMA. Det forpligtende fællesskab og de fælles oplevelser med fjernsynet er – i langt de fleste hjem – således afgået ved døden. Som sprogmanden Jørn Lund et sted i bogen *Lært* beskriver det: "TV's væsentligste funktion ser ud til at hjælpe folk med at få livet til at gå over – tidsfordriv, når det er allermest skæbnesvangert." Det er "Tidsmord – et godt ord for misbrug af den tid, vi har til rådighed."

I denne forbindelse er det slående for (s)tilstanden i vores kultur og samtidig direkte beskæmmende at høre en svært tilfreds Claus Hjort Frederiksen tale om, at i gamle dage kunne man godt i den bedste sendetid lave folkeoplysende udsendelser. Men det kan man heldigvis ikke mere. "Nu kører der ikke i primetime analyser af Irakkrigen. Nu kører der 'X Factor' og sådan nogle ting." Halleluja for uvidenheden!

Hvorfor er vognen kørt af sporet? Jeg tror, at en del handler om, at vi lever i en ensporet forbrugs- og underholdningskultur, hvor det at være kendt anses for langt vigtigere end det at være anerkendt. Videnssamfundet er kun et tomt postulat. Det hævdes i skåltaler, at vi netop nu lever i dét, men man kan ikke demonstrere, at begrebet viden står stærkere i dag end under tidligere samfundsformer. Derimod er informationssamfundet en realitet, og her har farisæere med overfladisk viden krone-de dage. De tager sig godt betalt, og samfundet lider under det.

Folk beskæftiget i underholdningsbranchen er fetere-de. De tjener nemme penge og fylder spalte efter spalte i aviserne og time efter time på fjernsynet uden egentlig at bidrage til samfundets fremdrift eller til produktionens udvikling. Der er også sket en forskydning, så journalister i stigende grad opfører sig som om de var sat i verden for netop at underholde. I hele november måned er man i tv-nyhederne blevet stopfodret med den såkaldte Amagermand, hvor fascinationen af det bestialske, perverse og unævnelige har stået med flammeskrift. Bevares – retssagen skal behandles, men det er ikke en underholdningsføljeton. Et andet eksempel på den journalistiske underholdning er dansk tv's grand old lady, Ulla Terkelsen, som næsten hver dag toner frem i en ny europæisk by med endnu en følende stemningsrapport. "Hvad tænker tyskerne, Ulla? Ulla, hvordan har grækerne det?" Det ved hun jo ikke noget som helst meningsfyldt om, hun er jo lige jetsettet ind fra den tidligere destination! Men hun er et kendt ansigt, som vi som seere er fortrolig med. Formen er det vigtigste, indholdet spiller en langt mindre rolle. Følelser, drama og spænding går også her hånd i hånd ind i mørket.

Vi skal dog ikke pege fingre af og lægge skylden for samfundsudviklingen på medierne, for i bund og grund falder ansvaret og skylden tilbage på os selv. Det er den enkelte dansker – dig og mig – som tillader os selv at bruge mere end tre timer dagligt på tidsmordet. Lokket af fristelsen sidder vi foran den intetsigende underholdning aften efter aften. Selv om vi ved, at de nemme valg og de lette løsninger ikke er de bedste. Det kræver dog ryggrad at modstå sirenerens sang, og standhaftighed er ikke længere en integreret del af vores kultur. Den er nu i stedet præget af en ubændig trang til glamourøsitet, kendthed og overflade.

John Jensen